

REDACTIA

strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

pentru Anstro-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
pentru România și
ținuturile pe an:
40 franci.

manuscrise nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
tânlate în Arad.

Scrisorile nefrancoate nu se
primesc.

Ear' denunțări.

(*) Lumea românească începuse să se scutur de isprăvile cancelariei „neamurilor”... Madularii și toți adeptii sistemului sistem bisericesc din dieceza Aradului se îngrijesc însă ca să nu fie dați uitării. S'au apucat deci să se revie asupra lor meserie: să de-

Astfel, în numărul dela 25 August al ziarului „Egyetértés” a apărut o corespondență, datată din Sibiu, în care Ungurimea i-se atrage atenția asupra unei mari crime ce se comite pe cale a se săvârși. „Biserica Școlară” precum și „Tribuna Poporului” a publicat adevăratul raport și a făcut cunoscut ce dl Mangra înaintase încă în anul 1866, după cererea de la mitropolit Miron Romanul în privința înființării unei facultăți teologice gr. or. române în Sibiu.

E o afacere de aproape douăzeci de ani. Pe atunci încă actualul vicar Crăzilec Mari a pus pe tapet discuția și a fost recercat, prin adresă oficială, de forurile noastre bisericești să arate mai amănunțit cum s'ar putea ajuta ca preoții români gr. orientala să-și câștige mai lesnicios o cultură superioară.

Un mitropolit în care Ungurii toți au toată încrederea, Miron Romanul, a fost foarte favorabil asupra părintelui Mangra, p'atunci profesor seminarial. Și dacă ideea nu s'a realizat, cauza e că nu erau mijloace materiale.

Ce ar mai putea scrie însă cei ce s'apartă de la conducerea diecezei Aradului dacă n'ar denunța pe episcopul Goldiș și vicarul Mangra, speșii pe Unguri și zicând: eată, cum se vede din dieceza române gr. or. al Aradului, uneltesc încontra statului și a națiunii maghiare! După ideea lui Mangra, adică și a celor d'o pănură, prelații buni români sunt numai cei care nu fac tot posibilul pentru înălțarea bisericii lor, ci se desințesc cu desevirșire dela orice datorie menită a ridica poporul pe un nivel păstoresc.

S'ar revenit numai, în chip accidental, asupra unei discuțiuni din trecut și cozile de topor, din spirit de răzbunare, se oferă șovinilor să ajute la discreditarea, dacă nu la omorarea Români, apoi cel puțin între prelaților români cu dorința de a pune pentru sfânta lor biserică.

Și cum procedează? Ca în trecut: zicând pentru a-și putea crea o cultură de unde să denunțe. Falsifică în chip pervers însuși textul scrisorilor părintelui Mangra. În considerarea pentru care actualul vicar

al Oradiei cerea facultate teologică pentru viitorii preoți gr.-or. români se pomenea adică și de spiritul modern ce primejduiește creștinismul. După cum cititorii nostri au putut vedea din cele ce am publicat, în chip cât se poate de clar se face alușiune la nepăsarea față de cele religioase, la socialism și anarchism, spirit, care de câțiva ani mai ales, distruge tot mai mult întocmirile bisericii creștine.

Ei bine, ca să-și seducă pe Unguri, știți cum traduce cancelaria „neamurilor” acest pasagi? Ea vorbește de „idegen invăzio”, invasiune străină, sub care noi am înțelege pe Unguri.

Ca să scoatem însă și mai bine în evidență perversitatea traducătorului (corespondent), vom pune față în față textul autentic din adresa dlui Mangra către metropolitul Miron și traducerea ungurească.

Eată ce zice dl Mangra:

„Crearea de școli superioare ale bisericii este ridicarea de fortărețe spre apărarea cugetării naționale în contra invasiunilor moderne, contra teoriilor distrugătoare de naționalități, contra teoriilor sociale și politice, care îl mincinos, în numele omenirii, isbeac în cea mai sublimă manifestățiune, naționalismul și biserica.”

„Trebuinta de școală teologică superioară se simte mai cu seamă în biserică noastră din Ungaria și Transilvania, care prin contactul imediat este expusă la intruziunea bisericilor de diferite confesiuni și naționalități, toate povățuite de preoți cu înaltă cultură și mulți chiar bărbați erudiți.”

Eată acum traducerea:

„A român nemzeti eszme egy e.ös védőbástyát talál minden idegen (magyar) invázió ellen, melyek legutóbb megsemmisítéssel fenygették nemzetünket és egyházunkat.”

„Különösen Magyarországon és Erdélyben van szüksége a románságnak egy teológiai magas színvonalon álló főiskolára, mert a románság itt van kontaktusban leginkább idegen elemekkel, melyek hogy el ne nyomják az egyházat és a nemzetet, csak magas és nemzeti kulturájú papok segítségével lehet megakadályozni.”

„Așa scrie, pe față, Mangra despre menirea facultății teologice române și ca studenții acesteia să fie cât mai zeloși propagatori ai ideii naționale române, tinerii mai escelenți ai facultății se vor duce să-și ia doctoratul la universitatea din Cernăuți și București”, — termină corespondentul, atragând atenția ministrului Wlassics și conjurându-l să intervieve într-o scâpa Ungurimea de primejdie.

Cancelaria care a mai denunțat pe episcopul Aradului chiar la guvern, a publicat denunțările acestea și în „Magyar Szó”, organul lui Bánffy, ziar unde magnatul Gáll are mare trecere. Acea corespondență avea însă datul din Arad.

Maș scrie cancelaria „neamurilor” că: „Goldiș, pentru a duce de nas

poporul român, a însărcinat pe Mangra și Russu, adeptii sei credincioși, ca să revie asupra planului înălțat și de biserica gr.-or., fiind nerealisabil din cauza lipsei mijloacelor materiale și seducând poporul român, să-și lege de dînsul.”

Dacă am fi Unguri, am esclama: „Hogy kilátszik a ló láb”! Cine, dintre Români, nu înțelege oare că șirele de mai sus exprimă ceea-ce mai ales turmentează pe șeful „neamurilor”? Doar' toată lupta dusă împotriva episcopului Goldiș și a protosincelului Mangra în primul rând la asta a ținut: să-și slăbească în sus și să nu-și lase să se întărească nici în jos, legând poporul de dînsul.

Lupta aceasta se duce mai bine de un an de zile. Se va mai urma, probabil. Asigurăm însă cancelaria, că după cum i-au fost zadarnice toate opintirile din trecut, așa și în viitor geaba se va căzni, căci vorba Românilor: cu minciuna poți să prânzești, dar' până la cină te dai de gol. Vor fi crezut Ungurii multe din cele ce presa kossuthisto-banffiană a publicat despre stările de lucruri dintre Români în special și creștinii în general, calomniile și denunțările josnice privitoare la afacerile episcopiei Aradului. Nu credem să se găsească însă între guvernăntii țării bărbați cari să adopteze tesa susținută de organele lui Kossuth și Bánffy, cari numai pentru că noi vroim să ne luminăm poporul, scrie: „Români, conștiinți de succesele de până acum, se ocupă cu un nou și îndrăzneț plan, a cărui realizare ar fi un atentat împotriva culturii naționale maghiare.”

Egalitatea de drepturi și însuși legile positive din țeară ne garantează doară nu numai autonomia bisericească și școlară, ci îndatorează chiar pe stăpânire să ajute, din vistieria statului, a ne ridica instituțiunile culturale.

Atâta în ce privește meritul afacerii. Cât despre cozile de topor, ne abținem a face comentari. Opinia publică s'a rostit de mult asupra tuturor isprăvilor cancelariei „neamurilor”.

Insultarea crucii devine în țara noastră o practică zilnică. După scandalul rușilor crucilor de pe emblemele dela universitatea din Budapesta, a căror autori nelăstăși n'au fost descoperiți, se ivesc și prin țară revolțătoare mutilări ovrzești. Am vorbit și de cazul din Agris, unde la ziua de Sf. Ștefan crucea din emblema Ungariei a fost înlocuită cu steaua prorocului David, din ordinul rabinului de-acolo, și susținută cu o obrăznicie ne mai pomemită contra ordinilor polițienești.

La Cinci biserici, cu ocaziunea serbării aniversării a 70 a a Monarchului nostru,

de asemenea a fost înălțată crucea din marca țării iluminată pe frontul sinagogei.

Eată ovrismul unde duce! Duce la insultarea crucii, într-o țară creștină.

Și aceasta, din darul... șovinismului Sângelui apă nu se face, și jidanul tot neîmpăcat dușman al tuturor neamurilor pămintului este, ori cât s'ar bate în piept sbierând că e „patriot maghiar”.

Ar fi de datorie celor dela cârma țării să-și scoată vîlul de pe ochi, și să se poarte față de acest element distrugător și de zarvă cu toată asprimea ce se cuvine față de criminali.

Căci într'un stat creștin cea mai mare crimă este insultarea crucii.

Mărturisiri prețioase. În primul articol dela 25 c. Kossuth scrie în „Egyetértés” între altele următoarele:

„Populația noastră este mică; este adevărat însă că și din aceasta o parte mare emigrează, dar' numai din cauză că aici ar muri de foame, pentru-că i-s'a urit de stările splendide d'aici”.

Și totuși, cine strigă mai tare ca guvernul să se ocupe de maghiarizare în loc de-a-și frământa capul cum ar trebui împedecate emigrările?

Milan și Regele Alexandra al Serbiei, parc'ar fi pe cale de apropiere. Știut este că Milan a protestat cu toată hotărîrea contra căsătoriei fiului său, ear' regele Alexandru a dispensat pe tatăl său de a mai sta în serviciul Serbiei.

ci petrece de atunci ba prin Viena, ba prin Ungaria, și în special în Budapesta.

Atențiunea cercurilor politice a fost atrasă prin faptul că Gheorghe Barlovatz, consulul Serbiei la Budapesta a fost chemat la Belgrad pe neașteptate.

Barlovatz este un aderent al ex-regelui Milan, și se bucură totodată de încrederea regelui Alexandru. În timpul din urmă, de când petrece prin Budapesta, Milan a avut dese consfătuiri cu Barlovatz. Chemarea acestuia la Belgrad, se comentează de cercurile sârbești în sensul unei îmbunări a relațiilor încordate dintre tată și fiu, Milan și Alexandru.

Situația în Austria.

Am arătat în alt rând care este situația guvernului față cu cele două partide obstrucționiste din parlamentul austriac: obstrucția cehă și obstrucția germană.

Guvernul însă nu poate sta pe loc, și eată care sunt alternativele ce a stabilit în fața situației:

1.) Reichsrathul nu va fi convocat decât în cazul când partidele militante vor da garanții suficiente că proiectele de necesitate imperioasă pentru stat vor fi discutate de parlament. Dacă aceste garanții nu le va primi guvernul, Reichsrathul nu va fi convocat.

2.) Guvernul nu se hazardează ca să convoace parlamentul pentru a constata că este incapabil de a lucra și apoi să-l disolve și să ordone noi alegeri. Noi alegeri la nici un caz nu se vor face.

Acesta este ultimatul guvernului. Ce va urma după aceasta, guvernul nu spune. Dar nu mai încapă în-

doisla că guvernul parlamentar va fi suspendat pentru multă vreme, și va fi înlocuit prin dictatură militară.

Coroana a admis această hotărâre a guvernului.

Intru cât privește raportul față cu Ungaria, ministerul Körber se bucură de o situație mai avantajoasă decât antecesorii săi. Antecesorii lui aveau mâinile legate prin scurtimea de timp, acum însă, când chestiile pactului cu Ungaria sunt arangeate în parte până la 1907, parte până la 1903, ear pentru a începe noile tratative mai e timp până la jumătatea anului 1902, — nici această împrejurare nu împiedică guvernul austriac de a lua o hotărâre definitivă.

Ear pentru menținerea dualismului și mai departe ce fel de modalități sunt a se căuta, e o chestie, care încă nu a ajuns la rezolvare, ci a rămas rezervată pentru mai târziu.

Cea dintâiu dovadă oficială de incapacitatea deservită a parlamentului pentru a lucra, va fi demisionarea ministrului ceh fără portofoliu dr. Rezek.

Serbarea bicentenarului unirii.

Din Alba-Iulia se scrie: Implinindu-se două sute ani de la unire, care și a luat începutul aici în Alba-Iulia, capitalul grațiat de Alba-Iulia și Făgăraș vine a sărbători acest eveniment.

Marți dimineața, în 28 August, ziua Adormirii Maicii Domnului, va sosi aici de la Blaj în trăsură Excelența Sa dl metropolit Dr. Victor Mihályi de Anșa împreună cu suita sa compusă din d-nul canonic, personalul curții și corul din Blaj.

Alba-Iulienii fac pregătirile necesare spre a pute îmbrățișa în mod demn pe vrednicul prelat. După terminarea festivităților religioase și după intrarea publicului român la un banchet, Excelența Sa se va întoarce în oraș.

Alba-Iulienii fac pregătirile necesare spre a pute îmbrățișa în mod demn pe vrednicul prelat. După terminarea festivităților religioase și după intrarea publicului român la un banchet, Excelența Sa se va întoarce în oraș.

E de crezut, că publicul român de aici și din depărtări nu va lipsi sub nici un pretext de a asista la această producție, unde și se va da rara ocaziune de-a auzi două Române, cari știu să-l încante și farmece și să-l procure astfel o zi neuitată.

Conflictul româno-bulgar.

(Din „Apărarea Națională“.)

O declarație a M. S. Regelui.

Aflăm în mod pozitiv, că la intervenția făcută acum câte-va zile de dl J. Lahovari, ministru de războiu, pe lângă M. S. Regele Carol, de a se mobiliza 2 corpuri de armată și de a întări trupele de la frontiera Bulgariei, M. S. Regele s'a opus în mod categoric, spunând d-lui Lahovari:

„Nimic mai mult decât obiectiv! Dacă aș vrea, în 24 de ore sunt la Sofia. Cunosc drumul.“

Prin aceasta M. S. Regele și-a arătat suveranul său dispreț față cu fanfaronadele războinice ale Bulgariei.

De altminterlea aceasta concordă în mod extraordinar cu faptul, că guvernul român până în prezent n'a luat nici o măsură de mobilizare sau de întărire a trupelor de frontieră, afară doar de oare-cari măsuri pentru paza podului de peste Dunăre.

Mai putem afirma în mod absolut pozitiv, că M. S. Regele și-a exprimat către un diplomat profunda sa părere de rău, că la 1885, cu ocaziunea războiului serbo-bulgar, n'a intervenit pentru a opri anexarea Rumeliei la Bulgaria.

Dacă România n'a intervenit atunci este, că abia era eșită din greu războiul ruso-româno-turc.

Comenduirea armatei române a cerut poliției din București să-i delege un comisar care, împreună cu un ofițer și un delegat al prefecturii Ilfov, să meargă în comuna Dudești, unde sunt stabiliți peste două-zeci de Bulgari apoape de fabrica de pulbere fără fum a Statului.

Sederca acestor Bulgari pe lângă totul su pe-tă, mai ales pentru-că acești Bulgari s'au instalat de curând în acele locuri.

Presa străină

și

Conflictul Româno-Bulgar.

Lut „Deutsches Volksblatt“ și-a relatat din București: Răspunsul guvernului bulgar la reclamațiunile României, a sosit în fine, și impresia pe care a făcut-o în cercurile oficiale românești, e foarte ne-

favorabilă. Tonul ei — și zice — ar fi absolut revoltător. Un ziar comunică, că regele Carol, când ministrul afacerilor străine Marghiloman i-a adus nota la cunoștință, a exclamat cu indignațiune: „Așa răpățesc Bulgarii atâtea sânge ca l'au vârsat Români pe mru ei la Grivița!“ Se asigură, că s'a luat în vedere rechemarea reprezentantului român din Sofia, Migu și ca, cu protecția supșilor români în Bulgaria, se va însăși cîta Germania. Foarte satisfăcătoare e și centră nota de răspuns a Turciei, la care de asemenea se adresase România ca la puterea suverană a Bulgariei, cu rugămintea, să pună capăt mișcărilor revoluționare ale comitetului central macedonean în Sofia, cari amenință liniștea statelor balcanice și dunărene. Poarta își exprimă indignațiunea asupra mișcărilor și actelor de banditism ale comitetului central macedonean și dacă până acum ea s'a abținut de la ori ce amestec în afacerile interne ale principatului bulgar, deși erau cunoscute toate aceste acte, acum, când spriginul acestor mișcări prin statul bulgar e evident, ea va adresa guvernului bulgar somațiunea să pună capăt la agitațiunile nimitului comitet.

Comisarul Turciei la Sofia e avisat să remită guvernului princiar o notă privitoare la această chestiune. În cas dacă guvernul bulgar nu va răspunde la această somațiune, Poarta va lua măsurile impuse de situațiune.

Studentii universitari au emis un manifest, în care se zice:

„Atentatele asasinilor bulgari au umplut tot poporul românesc de durere și indignațiune. Un stigma nesters a fost imprimat astfel poporului bulgar.“

„Pentru acest popor de bandiți ni-am vârsat noi cu generositate sângele la anul 1877!“

Sub ochii autorităților bulgare, ba chiar cu spriginul lor, au fost înarmate bande de asasini pentru a omorî pe cei mai buni patrioți români.

„Aceasta e mulțămita pentru atâtea sacrificii! Ea, ce e mai mult, la protestul guvernului român regimul asasinilor a răspuns cu un cinism revoltător și cu o obraznicie neuzată! Românilor. În fața acestei atitudini obraznice, care violează grav demnitatea noastră națională, unii-vă cu noi, pentru a protesta împotriva lumii întregi care nu poate să mai existe loc în sioul națiunilor civilizate. Românilor! Să protestăm în unanimitate contra acestui popor de bandiți și să arștam lumii, că nu permitem nimic să atingă demnitatea țării noastre naționale și de stat.“

Intreaga presă română dă în unanimitate expresie părerii, că nota de răspuns a guvernului bulgar, care deneagă totul și numește insuficiente argumentele aduse de România, este o impertinență, la care trebuie să se răspundă cu cele mai serioase măsuri.

Intr'aceea a fost descoperit în pivnița birtașului bulgar Spiro Alexiew și la paraclesiarchul bisericii bulgare, Iwantscho

Schischkow, întreaga arhivă secretă a volonțarilor bulgari. S'a găsit în ea un ordin al colonelului Drandarewsky, comandantul garnizoanei din Rusciuc, prin se ordonă omorirea lui Trifanov, de la Văcărești, asasinul lui Fitowski, precum și a tradat în fața judeului instructor secret comitetului macedonean. Asasinarea s'a se ex-cuteze prin venin, ce avea a administra la mâncările sale.

Situațiunea s'a agravat în mod extraordinar în timpul din urmă și relațiile între România și Bulgaria s'au ascuțit astfel încât o întâlnire armată a ajuns o posibilitate foarte apropiată. După informațiunile din București, administrația bulgară de la Iași a luat dispoziții pentru a se face o mobilizare a trupelor de trupe dinloc Bulgaria de Nord.

La frontiera Dobrogei și la Sibiu se concentrează detașamente respective de trupe bulgare, și în Rusciuc comitetul central macedonean a adunat un voluntariat compus din 500 oameni macedoneni, ce e comandat de un regulat bulgar și are destinațiunea să vadeze în România pentru a răscula regiunea bulgară de acolo, și a lăsa ajutorul acestuia pe conspiratorii bulgari arestați din cauza asasinării profesorului Mihăileanu. Din această cauză contra Bulgariei s'a înfăptuit în România o mișcare extraordinară și preloamnă păcerea și e permis, ca România să aștepte până va fi invadată de bulgari. Se zice că iau dispoziții pentru a se mobiliza corpuri de armată, I, II, și III, și a se pune spre frontiera bulgară Regele care petrece la castelul său de lângă Iași se zice că a vorbit ofițerilor de la comanda de gardă, ce staționează acolo: „Bulgarii mei! Tineți-Vă gata de războiu, că tot momentul se poate întâmpla, că avem nevoie a apela la vitejia Dăruie. Eu nu mă îndoiesc, că atunci Dăruie-Vă veți arăta demnii succesori ai din 1877!“ E caracteristic, că tot oaurii, cari sunt de naționalitate bulgară au fost îndepărtați din ministerul de din serviciile postale și telegrafice ca să nu poată face serviciul de poșta pentru Bulgaria.

Ziarul „Times“ într'un articol violează în mod cinșit atacă cu cea mai asprime regimul prințului Ferdinand, foarte îndreptățită temerea, zice ar gl'oz, că atât guvernul bulgar, cât și personalul nu îndrănesc să comită teroriști.

Asasinatele politice, din nefericire ceau parte din tradițiunile Bulgariei, nici odată nu s'au întâmplat atâtea de fără ca să fie pedepsite, ca moartea actualului principa Ferdinand, a că priie atitudine ca Suveran, i-a subminat încestul pozițiunea.

Astfel agitațiunea macedonească vește ca supapă de siguranță contra celor neplăcute.

„Times“ încheie provocând pe să ocrotească pacea contra acestor

Foita „Trib. Poporului“.

Un măgar mai mare.

De M. Fiola. (Fine.)

Prefacă-se părul meu în iarbă de pușcă și capul meu în bombă, corpul meu o torpilă, brațele și picioarele mele niște patroane de dinamită, și în starea aceasta să fiu aplicat de fochist la o locomotivă, dacă piciorul meu vreodată va mai călca în strada în care locuște scumpa mea Brunhilda, am jurat în mine. Inșă Dumnezeu! Când ai dat de-un rău nu mai poți să-ți scuturi de pe cap. Ahea mă trezisem din somn, Brunhilda în dimineața următoare era deja lângă patul meu. Luase toate dispozițiile, ca să facă din odăița mea un ocean de lacrimi, se înțelege tot lacrimă de bucurie, și numai după-ce am asigurat o categoric, că la opt oare am să fiu neapărat în birou, am putut rămânea singur cu oceanul de la-

crămi, ear eu m'am sculat și m'am grăbit să plec. Toate încercările mele de a mă face chinez și a absentă erau zadarnice. Mă opuneam ca și o capră pe care o duci s'o vinzi, dar nu folosea nimic, pentru-că lipseam o zi de la Brunhilda, în aceeași zi venea ea de două-zeci de ori la mine și îmi făcea scene care de care mai înfloritoare și îmi vorbea de inima ei îndurerată, de sinucidere în fel și chip, și despre alte lucruri plăcute de soiu acestă. Ceea ce era mai rău pentru mine, era că amicul Iorgu, un june cu temperament și bun la inimă, care în toată ziua era la mine, părtinea cu desăvârșire pe Brunhilda. Mă numea tiran, om fără inimă, monstru și tot odată mângăia cu multă afecțiune pe Brunhilda, ba uneori dacă nu putea altfel, plângea cu ea împreună. Amândoi se întâlneau adeseori în odaea mea și mă așteptau ca să mă bombardeze cu o grindină de reproșuri. Și se făcea milă într'adevăr cu câtă furie eram iubit.

Intr'o seară mă ntrorceam către casă și auzeam deja dela ușă mișcările Brunhildei pentru a vârsa din ochi un torent după altul; Iorgu, bunul meu Iorgu, încerca toate mijloacele pentru a o consola. Am deschis ușa, ea plângea fără să se uite la mine; el îi ținea mâna într'ale sale, și era într'ade-

văr de compătimit să asculte ce trudă desvoltă bietal tiner, ca să mă scuze în ochii miresei mele. Am privit la amândoi și o idee satanică mi-a trăsni prin creier. Am început a scrâjni din dinți, mi-am încruntat ochii, suflam ca o locomotivă, și când în sfârșit m'am deghisat într'un adevărat Otello, am năvălit asupra lor apucând un pumnal de pe perete și urlând ca un sălbatic Indian: „Mizerabili trădători! Cutezați să mă trageți de sfoară? Indrăzniți să-mi sfâșiați inima mea nobilă! Hah, netrebnică! femeie iubirea ta a fost o prefecătorie, tu iubești pe acest trădător! Tu! Monstru de ingratitude! Am să-mi răzbun! Ear tu, nevrednicule, care te numeai amicul meu, am rupt cu tine pe vecine; piei din ochii mei!“

Ei săriră dela locurile lor, și nu se puteau reculege de mirare. Eară când au observat că eu fac pe grozavul în toată serioșitatea au voit să se apere și să mă intrerupă. Nu puteam să le permit, ca să ajungă și ei la cuvânt, căci altfel n'aș fi reușit în planul meu, și de aceea eară am început a recita foarte repede: „Ce vreți să vă mai apărați? Vreți să mai vorbiți? vreți poate să negați, ceea ce am văzut eu cu ochii? Tăceți nevrednicilor, care mi-ați ruinat fericirea, mi-ați răpit speranțele cele mai frumoase, mi-ați nimit liniștea mea.

Nu, n'am să-mi răzbun; nu vreau să mă răzbun. Vă părăsesc, am retrag într'un colț uitat de lume, și să-mi plâng durerea, decumva ea să omori. Rămăneți cu bine, voi uita rocului meu!“

Am mai văzut, că Brunhilda plângând la pieptul lui Iorgu, și dă sărise ca să mă rețină, eu însă să ușa după mine și m'am aruncat de bură pe trepte în jos. Am sărit în și nu m'am oprit până la gară; trei berli, m'am urcat într'un vagon plecat departe, la țară. Am petrecut două luni în pace și tignă; însă fost prea scurt, pentru-că să mă pot deplini, căci ah, eram grozav de iubit după ce am sosit acasă și am știut că Iorgu s'a însurat deja de altă cu scumpa mea Brunhilda, mi-am gat liniștea și veselia...

Și acum întreb oare nu am când zic să nici un om nu este un măgar, încât să nu găsească un mare?

Trad. de

conspiratorii, cari abia se deosebesc de anarhistii.

„Popolo romano“, ziar oficial și organul ministerului de externe din Roma, publică un articol de fond cu privire la conflictul italo-român, simpatizând pe față cu Ro-

„Popolo romano“, spune că Bulgaria nu s-a răgănească mult timp lucrurile. Poliția din București a fost așa de abilă că a descoperit totul, iar guvernul român prin note energice a dovedit adevărul. Ziarul suscită laudă în mod viu mișcarea Carp, care s'a condus cu atâta energie și speră că victoria cabinetului va servi ca exemplu în contra anarhistilor și asasinilor politici.

Răsboiul din China.

În desfășurarea evenimentelor din China se vede acum un moment de mare înclinație: Rusia, — independent de celelalte puteri — a declarat Chinei războiul în toată

Estă știrea despre acest eveniment:

Cu data 17 l. c. n. ziarului „New York Herald“ s'a raportat din Peking: După ce s'a pornit în contra orașului împărătesc, în rândul trupelor aliate — afară de cele ale Japoniei — toți au căzut de acord, că nu vor participa la războiul împotriva Chinei. Astăzi, guvernul rusesc a declarat războiul Chinei.

Va să zică, la timp ce trupele aliate au început să se îndrepte de-acasă, Rusia, — separat de celelalte puteri, — anunță războiul său împotriva Chinei. Astăzi, războiul poate să aibă ca urmare o conflict foarte serioasă între marile puteri.

Ca știri mai nou înregistrăm următoarele:

Cu data 25 August se telegrafează din Cifu la Londra: O trupă de soldați aliaților a prins pe prințul de Han. Se știe, că împărăteasa se întoarce în capitală, deoarece trupele ce-o însoțeau în fuga ei, erau foarte nedisciplinate. Ea aprinde chiar și satele, pe unde treceau în drumul ei.

Din sorginte chineză oficială se știe, că Japonii au reușit să captureze pe tânărul împărat Cvang Su din Han, în care se găsea. Tot Japonii au luat în posesia lor tezaurul imperial, în care se găsea jumătate milioane de taeli.

Cu data 25 l. c. n. s'a raportat din Shanghai ziarului „Times“, că Chinezii de-acolo s'a descoperit un complot, care avea de țintă, să înlocuiască colonia engleză. În Hankow Chinezii au ucis 19 misionari și trei femei.

Liceul de stat din Arad.

Direcțiunea Liceului de stat din localitatea următoarele:

La gimnaziul regesc și la școala reală din Arad vor fi în 30 August st. n., examenele de primă, de întregire și pentru privatisti: în 31 August n. începe examenul de primă. Inscriverile pentru paraturile ce se fac vor începe numai în zilele: 15 și 17 Septembrie st. n. a. c.; iar examenul se va începe în 18 Septembrie st. n. a. c. —

Examenul și la preparanții de stat, în edificiul acestui liceu, prelevările vor începe în 15 Septembrie nouă, iar examenul și acolo examenele de primă și cele elevilor privatisti.

ȘOAPTE

Fir de romoniță.

Apa cristalină a Oltului via printre stâncile roșogolite în cale. Pe malul înalt, prin umbra de copaci răseleși, și prin iarba deasă culegeam la flori, și gându-mă în așteptare făurea la închipuire.

Știam că vine, — cu mătușa. Cine vine?

Nu l'văzusem nici-odată, dar îl știam după nume, auzisem că e frumos, la chip și-i un suflet visător...

Ită! ș, sosesc dinspre sat! E'nalt și mlădios ca o trestie... Se apropie...

Am rămas cu un fir de romoniță în mână

— Îți place la noi, la țară? îl întrebam.

— Sub un cer așa senin, albastru, pentru care nu găsești comparație decât în doi ochi, — mi-a răspuns, privind în ochii mei — este raiul pământesc!

Am plecat ochii, tulburați de o duioasă privire mă vorbitoare decât ori-ce cuvânt.

Simțeam cum m'am roșit la față, — ear în inimă mă ardea focul a doi ochi negri...

Sedeam a doua zi singură, pe banca de sub nucul cel mare din grădină; în mână aveam un fir de romoniță.

Mătușa mă surprinde: — Ce faci aici?

— Mă gândesc dacă't-voi mai vedea oare?

Elisa.

Răsboiul buro-englez.

În Transvaal și Oranje sunt 215.000 soldați englezi. Va să zică mai mulți decât toți Burii de sex bărbătesc. Și ocupă Englezii mai puțină țară decât cele două republice. Din contră, aproape în fiecare zi vine câte o știre, din sorginte engleză, care vestește că lui Roberts și trupelor sale nu-i merge tocmai splendid.

Estă de pildă, telegramele de ieri:

Londra, 25 August. Lordul Roberts raportează că erii Burii au resistat puternic asalturilor generalului Buller. Cavaleria era să fie atrasă în cursă și numai prin intrarea în luptă a artileriei s'a putut preveni un desastro. Și așa însă, în urma unei greșeli de tactică (?) două batalioane engleze s'au despărțit de grosul trupelor și au fost prinse de Buri. Au căzut morți 1 oficer și 12 soldați, răniți 4 oficieri și 57 soldați ear dispăruți 53.

O telegramă a agenției Reiter vestește din Krügerdorp că comandantul bur Delarey a apărut cu trupe numeroase, în fața stațiunii Bank pe linia ferată Iohannesburg Potschestroom și a provocat pe generalul lord Albemarle să capituleze. Acesta însă n'a vroit. Căruț de De Wett a trecut apoi aproape de Bank peste linia ferată și a înaintat în Oranje. Se crede că Delarey a păcălit pe Albemarle, provocându-l să capituleze numai pentru-ca în acest restimp De Wett să poată înainta neșupărat.

Ear „Daily Mail“ primește știrea că la satul Geluk, 17 mile distanță de Machadodorp englezii au trebuit să supoarte o luptă grea. Artileria a trebuit să se retragă din fața Burilor.

Istoria Bulgarilor.

Au un trecut plin de mari fapte, Deși d'abia s'a scos din găoace, Căci de la șeptezeci și șapte Dovloacul lor mereu se coace.

Entăi istoria cu puțu, În care luna sta jilavă, Și Dedu (o, doctore Șuțu!) Voia s'o scoată. Ama, glavă!

Îvanciu, vrând bina să-și facă Și tăind scurtă lemnăria, A băgat lemnele'n băltoacă Să crească mari... mari cât prostia.

Vitelul capul își băgase În oală; ear nemuritorul, Deșteptul lor erou Tânase Il tae gâtul cu toporul!

Dobre, mâncând un castravete Pe frunte o muscă l'ise pune; Stoian la pușca din părete, Ochește musca, — și-o răpune!

Apoi mai este întâmplarea Lui Petcu care — cum se știe — Crezând că astfel crește sarea, A séménat-o pe câmpie!

Vedeți istoria bulgară De măreție este plină... Bre, ce guleamătă nă țară, Nu vezi așa nici la nă Chină!

Cyrano.

Noutăți

Arad, 27 August 1900.

Din cauza sfintei serbători de mâne numărul proximal foii noastre va apăre numai Mercuri la ameză.

Consistoriul mitropolitan se va întruni în ședințe ordinare anuale la 21 August v. în Sibiu, pentru a pertracta afaceri curente și a pregăti lucrările și rapoartele, ce se vor promova proximalul Congres național-bisericesc.

Fundațiunea Gozadu. Representanța ordinară de vară pentru a doua zi de S-ta Mărie, la 16/29 August a. c. În sesiunea aceasta se vor vota stipendiile vacante și se vor discuta afaceri curente.

Fundațiunea Elena Ghiba Birta. Comitetul fundațiunii „Elena Ghiba-Birta“ a ținut Sămbătă (25 l. c. n.) după ameză la Consistoriul din Arad o ședință, în care s'a ocupat de mai multe chestii relative la această fundațiune. Comitetul își continuă și azi lucrările începute Sămbătă.

† Dr. Iacob Brândușian, avocat, după o suferință nemărginit de grea, de 4 săptămâni, fiind provăzut cu sfintele taine, în anul al 75-lea a vieții sale laborioase s'a mutat la cele eterne Joi, 23 l. c., la 10 3/4 ore seara. Osemintele corpului și neuitatului mort s'au transportat din casa familiară în cimiterul comun din Blaj pentru repaus veclnic Sămbătă, 25 l. c. după amiază, la 2 1/2 oare. Fie-I țărna ușoară!

Procesul preotului Pinteș. Dl Patrichie Pinteș, preot în comuna Palos, a fost tras în judecată sub cuvânt, că ar fi agitat contra națiunii maghiare și autorității publice.

Pertractarea finală începută în 16 l. c., din cauza numărului marilor la număr 46, numai în ziua următoare se finl. prin achitarea acuzatului, neputându-se adevări nimic agitative contra lui, deși martorii, preținși Români, Ioan Bănuțiu și Ioan Stoica, învățători și notarul comunal din Palos, Vicențiu Tolan, din interese private și ură personală și-au dat toată nisuița de-a agrava poziția acuzatului, aducând dovezi cari, spre rușinea lor, s'au adevărit de scornituri și ca nefiind basate.

„Fosia Poporului“ — osândită. „Fosia Poporului“ din Sibiu în numărul de ieri serie următoarele: Procurorul suprem a aflat, că articolul primii din Nr. 20 și 21 a. c. ai foii noastre sunt agitative și a intentat proces. Procesul s'a pertractat Mercuri, săptămâna aceasta și cu toate dovezile tari aduse de vrednicul avocat de aici, Dr. Pompiliu Isac, sentența judecătorească a fost osânditoare. Redactorul a a fost osândit la 14 zile temniță și foaia pedepsită cu 100 coroane.

Pustiirea prin foc a comunei Valdei.

De plâns și vânte e plin azi comuna Valdei (lângă Orăștie) și de jale și fieri sunt pline inimile celor din comuna învecinate. Mercuria trecută după ameză pe la orele 3 a izbucnit în această comună Valdei (lângă Orăștie) un puternic foc. Ziua fiind ferbinte de cald, teribilul element a misuit cu o putere colosală tot ce-l cădea în cale. Tot graul comunei era adunat la oament în șur și în stogul lângă șur, și mai ales acestea, fiind acoperite cu paie, au luat foc, și au ars întreagă după ameză, noaptea toată spre Joi, Joi toată ziua și în noaptea încă. Și stavilă nu i-s'a putut pune focului, căci comuna, situată pe deal, e foarte săracă în apă. Au ars 142 șuri cu stogurile de graul de pe lângă ele, apoi peste 100 case, dintre cari 8 acoperite cu țigă. Unul om i-au ars și doi junci în grajd. Mai mulți oameni sunt răniți greu de foc. Taurii comunalii spăriați au rupt o la fugă printre oameni, zdrobind pe unul de moarte pe mai mulți greu Paguba și sărăcia e grozavă. Nici în 20 de ani nu se va pute repara deplin. Au mai ars și doi copii și un om mare. Și abia vre o 8 inși au fost asigurați! Aceștia tot se vor mai mângăia prin rescumpărarea pagubei de către banet, dar ceialalți rămân cu sufletul zdrobit, pradă desnădejdei!

Un frecuș lui Bánffy i-se pregătește din partea unui creștin din fostul său pașalic.

După-cum se anunță din Dej, va apăre încurând de sub țpar monografia comitatului Soltoc-Dobica, în care se va reoglanda trecutul furtuos al acelu comitat.

Ziarul „Hazánk“ e în măsură de a spune, că se va vadé din acea monografie, că ruina economică a acelu comitat se datoreste mai ales erei de fisănat a baronului Bánffy. Ceea-ce e natural, urmează „H.“, căci fisănatul de Dobica de odinioara de pe atunci căuta relații prietenești cu acele cercuri, cari prin diferite manipulații usu-rare acaparau produsele poporului.

Teatru și petrecere în Hălmgau. Ni-se trimite spre publicare următoarele: Inteligența română din Hălmgau și giur în 15/28 l. c. va ține producțiunea sa teatrală împrennată cu petrecere și dans argintată variat constă din 2 comedii în câte un act, scrie de V. Alexandri și anume: „Cinel-Cinel“ și „Peatra din casă“. Scopul e procurarea unui baldachin pe seama aștei biserici gr. or. române din Hălmgau. Prețul de intrare: locul I.: 2 cor., locul II.: 1 cor. 60 bani; partere: 1 cor. — Supraplătiri se vor cuita pe cale ziaristică.

Stihuri patriotice. „Egyetértés“ și alte zăre kossuthiste publică pe ziua de 26 August (ziua lui Lajos) niște stihuri patriotice, ale lui Pósa Lajos, care după ce proamărește pe Kossuth Lajos, estă cum se adresează Vienet:

„Ce mai vovești, tu, Vieno miserabilă! Tu opaiț ce sfârși în iad, Tu spânzurătoare a libertății Și meliță a dracilor! Ai vré să ne răpești și limba? Și totuși până și kossuthistii afectează câte-odată, că ei sunt dinastici!“

Draga miloasă, Regina Serbiei, a în-trevenit pe lângă soțul său, reg-ia Alexandru, ca de ziua nașterii sale, 11/24 Septembrie, să fie grațiat toți întemnițații politici.

Părechea regală va serbători acea zi în castelul din Tacova.

Chinezii otrăvesc Europa. O știre de mare sensație a agitat zilele trecute pe negustorii de tea în tērgul mare din Nisni-Novgorod (Rusia), răspândind spaimă și oroare până în mari depărtări. Se vestea anume, că autoritățile din Irkutsk confiscaseră mari cantități de tea, bănuind a fi otrăvită de Chinezii. Reuniunea negustorilor din Nisni-Novgorod imediat au cerut lămuriri prin telegraf dela autoritățile din Irkutsk, și răspunsul se așteaptă acum cu o emoțiune mare. Sigur e că, treaba nu e nouă; ea a mai avut un precedent: Prin anul 60, bușă-oră Chinezii au mai otrăvit un întreg export de tea destinată pentru Europa; din norocire însă i s'a dat de veste la timp, și primejdia a fost înălturată.

Editor: Aurel Popovici Bareianu. Red. respuns: Ioan Russu Șirianu.

550. 1900.
végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírótság 1900 év-348. számú végzése következtében Lazaru György ügyvéd által képviselt „Victoria“ takszékpenztár javára, Merere Mihály ellen 1000 kor. s jár. erejéig 1900. évi július hó 19-én fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 665 koronára becsült következő ingóságok u. m.: buza, juh, kocsi, ló, sertés, széna és tehén nyilvános árveresen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírótság 1900. évi V. 348. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi január hó 21. napjától járó 8% kamatai, 1/3 o/o váltódíj és eddig összesen 185 kor. 50 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csintyén leendő eszközlésére 1900. évi szeptember hó 4-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják s szokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi augusztus hó 22-ik napján.

Konda Odön, kir. bírósági végrehajtó.

484 1—1

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara
(abstrăgând orele dela 9—11 in. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloace de lecuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprindere de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburi de sânge (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), Ingrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boală de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrasenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburi de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de lecuirea cu apă rece, de masagiu sau împachetare. — Intrebuințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalafie, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprindere acute și învechite de gâtlee, de plumăni, cum și pentru dilatare de plumăni și astma. — Intrebuințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Intrebuințarea odată: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvalescenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oamenilor desvoldați, cari sufer de morburi de inimă și de strimțarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie-care bolnav se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, sau după sfatul ce însumi i-l dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întimplă sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT,

450 25-35

Arad, strada Templom, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 270.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Consistor ilustrată cu cărți geografice — — — — —	—	—
1.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul — — — — —	—	—
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, — — — — —	—	—
3.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, — — — — —	—	—
4.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu, — — — — —	—	—
5.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu — — — — —	—	—
6.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. — — — — —	—	—
7.) „Războiul pentru neatarnare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului — — — — —	—	—
8.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula născ. Truția — — — — —	—	—
9.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, — — — — —	—	—
10.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. — — — — —	—	—
11.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. — — — — —	—	—
12.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. — — — — —	—	—
13.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul, — — — — —	—	—
14.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz — — — — —	—	—
15.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comanda să se mai adauge de fie-care ep 10 fleri spese postale.